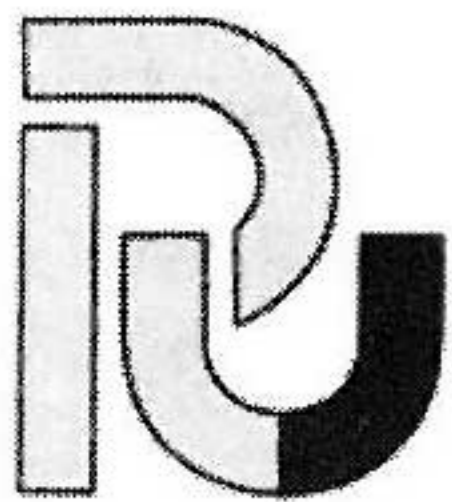


70 години РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„АНГЕЛ КЪНЧЕВ“

70 years "ANGEL KANCHEV"
UNIVERSITY OF RUSE



Русенският университет „Ангел Кънчев“ има за свое призвание разпространяването на знания, извършването на фундаментални и приложни научни изследвания и внедряването на иновации в практиката, с което способства за изграждането на висококвалифицирани специалисти и за устойчивото развитие на региона и страната.

Стратегическите приоритети на университета са:

- подготовка на студентите за работа в условията на висока конкурентност на трудовия пазар и разширяване на обхвата на обучението;
- развитие на вътрешноуниверситетската система за управление на качеството на образованието;
- развитието на кадровия и изследователски потенциал;
- реализиране на комплекс от дейности по европейска интеграция и международно сътрудничество;
- изграждане на високоорганизирана университетска система, гъвкава спрямо външните условия, с модерна материално-техническа и информационна база.

В Университета се обучават около 10 000 студенти и докторанти. Обучението се провежда от 499 висококвалифицирани преподаватели, от които 49 професори, 177 доценти и 296 доктори и доктори на науката. В учебния процес са включени и много хонорувани признати специалисти в съответната област.

Екипи на Русенския университет „Ангел Кънчев“ са включени в изпълнението на над 250 многостранни и двустранни международни договори и споразумения по наука и образование, обхванати са повече от 20 международни програми за сътрудничество с партньори от около 40 страни от Европа, Азия и Америка.

В Русенския университет има акредитирани 20 професионални направления в следните области на висшето образование: Педагогически науки; Социални, стопански и правни науки; Природни науки, математика и информатика; Технически науки; Здравеопазване, Социални дейности и спорт.

РУСЕНСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ¹⁾ – 70 ГОДИНИ ВЪЗХОДЯЩО РАЗВИТИЕ

Златоживка Здравкова
Русенски университет „Ангел Кънчев“

Резюме. В публикацията се разглежда процесът на създаване на висшето училище в Русе и етапите от неговото историческо развитие през последните 70 години.

Keywords: high school, university, faculty, specialty, academic leadership, rectors, development

През XIX – XX век Русе се оформя като един от българските градове с типично европейски облик, с развита икономика, активен политически живот и значителен културен облик, в т.ч. и бързо развиващо се просветно дело. Обстоятелството, че още след Освобождението, а и през първата четвърт на XX столетие в града са разкрити Висши педагогически курсове, което вече го свързва с разпространението и развитието на висшето образование, създава нагласата в русенското общество, че и след 1944 г. Русе има право да бъде университетски град. Именно тази позиция е демонстрирана в Русенската търговска индустриална камара и градската управа. Постепенно идеята се прокарява и на по-високо ниво, достигайки²⁾ до министър-председателя Кимон Георгиев, също спечелен за каузата. В резултат на действията на много инициатори от Русе и на различни институции се стига до издаването на Наредба-закон³⁾ от 12.XI.1945 г. за създаване на Висше техническо училище (ВТУ) в Русе, подписана от регентите Венелин Ганев, Цвятко Бобошевски и Тодор Павлов.

В структурно отношение⁴⁾ бъдещото учебно заведение трябва да представлява Машинен факултет с отдели: машинно инженерство, електроинженерство и индустриална химия, който да бъде настанен в сградата на Дойче шуле, а в бъдеще и в собствена сграда. Кадровото обезпечаване е грижа на Министерството на народната просвета и Софийската политехника. За целта са назначени⁵⁾ няколко редовни професори, които се заемат с намирането на подходяща сграда за ВТУ. Приема се тя да бъде построена⁶⁾ в Алеите, до парк „Княз Симеон Търновски“ върху площ от 30 дка, която общината дарява на Министерството на народното просвещение.

В есента на 1946 г. се организират и приемните кандидатстудентски изпити, като за обявените 120 места кандидатстват⁷⁾ около 500 младежи. Първият учебен ден⁸⁾ за висшето училище е 11.XI.1946 г.

Освен действащите вече редовни професори са назначени⁹⁾ и около десетина преподаватели. Впоследствие е формиран Факултетен съвет, който на 25.11.1947 г. избира за първи редовен ректор проф. Карл Славомиров. След него постът се заема от проф. Георги Ангелиев.

Скоро след това обаче започва да се разпространява слухът, че Висшето техническо училище ще бъде закрито. По този повод русенската управа и обществеността изпращат своя делегация¹⁰⁾ при министър-председателя Георги Димитров и при председателя на републиката Васил Коларов, за да бъдат привлечени като защитници на русенската кауза, защото съществуването на висшето училище наистина става кауза, за която русенци се борят убедено. Отговорите от високите инстанции са окуражителни. В крайна сметка ВТУ е включено¹¹⁾ в законопроекта за висшето образование.

И все пак идеята за русенската политехника има своите противници извън Русе и тази офанзива главоломно се развива, поради което отново са предприети действия в защита¹²⁾ на учебното заведение в Русе. Но нищо не е в състояние да спре решението¹³⁾ на Президиума на Великото народно събрание за закриване на Висшето техническо училище в Русе от летния семестър на учебната 1948 – 1949 г. Преподавателите и студентите са прехвърлени (с малки изключения) в Софийската политехника. Окончателна точка на висшето образование в Русе обаче все още не е поставена. През 1954 г. тук се открива¹⁴⁾ Висш институт по механизация и електрификация на селското стопанство (ВИМЕСС) като правопреемник на Висшето техническо училище от 1946 г. Това става възможно като Факултетът по механизация и електрификация на селското стопанство от Селскостопанската академия „Георги Димитров“ се премества в Русе. Учебната година започва на 6.X.1954 г.

Междувременно се обсъжда въпросът за мястото на бъдещата сграда. За целта е определен терен в близост до казармата по ул. „Топрак хисар“, където започват¹⁵⁾ и строителните дейности. Особен принос за окончателното решаване на въпроса има първият секретар на ГК на БКП Пенчо Кубадински. Русенската преса¹⁶⁾ зорко следи и отразява предприетите действия. Временно институтът е настанен¹⁷⁾ на II етаж на I поликлиника, а ректоратът се разполага в сградата на II градско управление. През това време сградата се строи с бързи темпове. Архитект е Иван Томов, а ръководството на самото строителство е поверено на арх. Илия Чонов. Поради липса на средства изграждането на предвидения спортен комплекс с басейн се отлага¹⁸⁾.

За първи ректор на ВИМЕСС е назначен Кръстю Петров със заместник доц. Емил Данков. В преподавателския състав влизат хабилитирани и нехабилитирани кадри, както и хонорувани преподаватели.

Още в началото на 1955 г. се структурират и катедрите¹⁹⁾. „Висша математика и дескриптивна геометрия“, „Физика, химия и електротехника“, „Техническа механика“, „Механична технология“, „Машинни елементи и подемотранспортни машини“, „Трактори и автомобили“, „Ремонт и експлоатация на машинно-